

รอยยิ้มของพ่อ

เรื่องราวความรักที่เกิดขึ้นระหว่างคนสองคนนั้น ไม่ว่าจะยุคสมัยใด ก็มักเต็มไปด้วยความหวานชื่น และซาบซึ้งตรึงใจ เช่นเดียวกันกับความรักของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่เริ่มต้นขึ้นอย่างเรียบง่าย หากแต่เป็นรักที่ยิ่งใหญ่ มั่นคง และรักนั้นยังแผ่ไพศาลสร้างความสุขอ้อมเอนใจให้คนทั้งแผ่นดิน

เรื่องราวความรักดังกล่าวนี้ ขอย้อนกลับไปเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงศึกษาอยู่ ณ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ทรงขับรถยนต์พระที่นั่งจากเมืองโลซานน์มาที่กรุงปารีสเพื่อทอดพระเนตรโรงงานทำรถยนต์และการแสดงดนตรีของคณะดนตรีที่มีชื่อเสียง โดยในครั้งนั้น หม่อมเจ้านักขัตรมงคล กิติยากร เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงปารีสและครอบครัว มีโอกาสเฝ้าฯ รับเสด็จ สมเด็จพระราชชนนี (สมเด็จพระย่า) รับสั่งเป็นพิเศษว่าให้ไปทอดพระเนตรลูกสาวของ หม่อมเจ้านักขัตรมงคลด้วยว่า **“สวยน่ารักไหม”** และยังทรงกำชับว่า **“เมื่อถึงปารีสแล้วให้โทรบอกแม่ด้วย”**

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ เสด็จพระราชดำเนินถึงปารีสแล้ว จึงโทรศัพท์ตอบคำถามสมเด็จพระราชชนนีว่า **“เห็นแล้ว น่ารักมาก”** ณ ที่แห่งนี้เองคือจุดเริ่มต้นที่ทำให้ทรงพบ หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ซึ่งมีความสนใจในศิลปะการดนตรีอย่างลึกซึ้ง ดังนั้น ในการเฝ้าฯ รับเสด็จทุกครั้งก็ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นกับครอบครัวกิติยากร โดยเฉพาะกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร

นี่คือเรื่องราวก่อกำเนิดความรักของทั้งสองพระองค์ อันเป็นที่รักยิ่งของพวกเรา ครั้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานสัมภาษณ์ในภาพยนตร์สารคดี เรื่อง “ขวัญของชาติ” ออกเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ BBC ของกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ถึง “รักแรกพบ” ระหว่างพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ กับพระองค์ มีความตอนหนึ่งว่า

“สำหรับข้าพเจ้าเป็นการเกลียดแรกพบมากกว่า รักแรกพบ เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรับสั่งว่าจะเสด็จถึงเวลาบ่าย ๔ โมง แต่จริงแล้วเสด็จมาถึง ๑ ทุ่ม ซ้ำกว่านัดหมายตั้ง ๓ ชั่วโมง ทำให้ข้าพเจ้าต้องซ้อมถอนสายบัวอยู่จนแล้วจนเล่า จึงเป็นการเกลียดเมื่อแรกพบมากกว่า”

ครั้นเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ เสด็จฯ มาถึง ราชอาณาจักรไทยได้เชิญแต่ผู้ใหญ่ร่วมโต๊ะเสวย แล้วให้เด็กไปรับประทานอาหารจีนอีกที่ จึงทำให้หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ เคืองอยู่ชนิด ๆ เมื่อตรัสถึงเรื่องนี้ทั้งสองพระองค์จะทรงพระสรวล โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงล้อสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ว่า **“เดินตุ้ปดตุ้เป หน้าออคอยถอนสายบัว”** สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงกราบบังคมทูลตอบว่า **“ที่หน้าอ เพราะให้แต่ผู้ใหญ่ร่วมโต๊ะเสวย เด็กกลับไปกินที่อื่น”**

จากเหตุการณ์เมื่อครั้งที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ทรงได้รับบาดเจ็บสาหัส นำมาซึ่งความปริวิตกของคนไทยทั้งชาติ ท่านผู้หญิงเกษมหลง

รอยยิ้มของพ่อ

โนรี พรรคพิบูลย์, ฐิติพร สุรวฒนวิเศษ

สนิทวงศ์ ณ อยุธยา เขียนเล่าใน “บันทึก เป็น อยู่ คือ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” ไว้คร่าวหนึ่งว่า

สิ่งที่ทรงทำเมื่อรู้สึกพระองค์คือทรงหยิบรูปหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ออกจากพระกระเป่า ส่งถวายสมเด็จพระราชชนนี พร้อมกับรับสั่งว่า **“แม่ เรียกสิริกิติ์”** ปรากฏว่ารูปของหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์รูปนั้น เป็นรูปแรกที่ทรงถ่ายซึ่งเป็นรูปหมู่ที่ถ่ายตอนบุคคลเข้าเฝ้าฯ ณ สถานทูต หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์อยู่เป็นคนสุดท้าย เห็นหน้าไม่ชัด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ รับสั่งว่า **“ผู้สู คนข้างหลังโผล่หน้ามาหน่อยสิ”** และรูปนั้นทรงตัดเฉพาะหน้าหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์เก็บไว้ในพระกระเป่า เวลานั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงได้รับบาดเจ็บต้องพันผ้าพันแผลปิดพระเนตรและพระเศียร เมื่อครอบครัวของหม่อมเจ้านักขัตรมงคล กิติยากร มาเข้าเฝ้าฯ ก็ให้จับพระหัตถ์แล้วบอกชื่อทีละคน เมื่อถึงคราวของหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์จับพระหัตถ์กราบบังคมทูลว่า

“หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์เพคะ” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงจับมือของหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์อยู่นานพอสมควร ยังมาซึ่งความประหลาดใจของทุกคน ณ ที่แห่งนั้นเป็นอันมาก

หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ประทับอยู่กับสมเด็จพระราชชนนี ที่เมืองโลซานน์ และได้ศึกษาต่อที่นั่น นอกจากเพื่อถวายเป็นกุศลถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ แล้ว ยังทรงพอพระราชหฤทัยในฝีมือเปียโนของหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร และทรงฟังอยู่เสมอ ๆ ช่วงเวลานั้น ทำให้ความสัมพันธ์ที่มีมาตั้งแต่เดิมกระชับแนบแน่นยิ่งขึ้น จนกลายเป็นความรัก

ครั้งพระอาการประชวรดีขึ้นจนหายเป็นปกติ หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ก็กราบบังคมทูลลาเพื่อกลับไปอยู่กับครอบครัวที่กรุงลอนดอน ซึ่งเวลานั้น หม่อมเจ้านักขัตรมงคล กิติยากร ทรงย้ายไปดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงลอนดอนพอดี เป็นเหตุให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ต้องทรงเดินทางกว่า ๖๐๐ กิโลเมตร กว่าที่จะได้ทรงพบกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ในแต่ละครั้ง

จนเมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๒ ในงานฉลองวันคล้ายวันเกิดครบ ๑๗ ปี ของหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ ณ สถานทูตไทยในกรุงลอนดอน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ได้พระราชทานพระอัมรินทร์หมั่นซึ่งเป็นวงเดียวกับที่สมเด็จพระบรมราชชนกเคยประทานให้แก่สมเด็จพระบรมราชชนนีในครั้งอดีต ให้แก่หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์และได้มีพระราชกระแสรับสั่งในขณะที่ทรงมอบว่า **“สิ่งนี้เป็นของสำคัญยิ่ง และเป็นทีระลึกด้วย”**

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๓ เมื่อเสด็จนิวัติพระนคร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้จัดการพระราชพิธีราชาภิเษกสมรสกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ณ พระตำหนักสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ในวังสระปทุม ซึ่งในการพระราช

พิธีราชาภิเษกสมรสนี้ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนา หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ขึ้นเป็น สมเด็จพระราชินีสิริกิติ์

ครั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงผ่านพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ จึงทรงสถาปนาสมเด็จพระราชินีสิริกิติ์ เป็นสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ก็ทรงวางพระราชหฤทัยให้สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ซึ่งก็ได้ทรงปฏิบัติหน้าที่ด้วยดีเยี่ยม จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เป็นสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ นับเป็นพระองค์ที่ ๒ รองจากสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ ๕

เรื่องราวความรักของสองพระองค์ยังมีสิ่งที่น่าสนใจที่ตราตรึงใจแก่ปวงชนชาวไทยอีก เมื่อครั้งหนึ่ง ขณะมีพระราชกิจเสด็จเยือนต่างประเทศเพื่อกระชับสัมพันธไมตรี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ นักข่าวชาวตะวันตกมักจะตั้งข้อสังเกตกันว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ มักไม่ปรากฏรอยยิ้มบนพระพักตร์ และเข้าใจกันว่าทรงเคร่งเครียดอยู่เป็นประจำเมื่อครั้งเสด็จฯ จึงกราบบังคมทูลถามว่า **“เหตุใดพระมหากษัตริย์ไทยจึงไม่ค่อยยิ้ม”** พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงผายพระหัตถ์ไปทางสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ แล้วมีพระราชดำรัสสั้น ๆ ว่า

**“She is my smile”
หรือแปลว่า
“ยิ้ม รอยยิ้มของฉัน”**

เรื่องราวความรักของสองพระองค์ อาจเป็นเพียงมุมเล็ก ๆ ที่เราไม่เคยเห็น ไม่เคยได้รู้ ภาพที่เราเคยเห็นอาจมีแต่ภาพที่พระองค์ทรงงานหนัก จนไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ไม่เคยเห็นรอยยิ้มของพระองค์ จนลืมไปว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ก็ทรงมีเรื่องราวในมุมเล็ก ๆ จากรอยยิ้ม และความรักที่มีต่อสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ด้วยเช่นกัน

อ้างอิงจาก:

- เจ้านายเล็ก ๆ-ยุวกษัตริย์
- บทพระนิพนธ์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
- “รักในราชสำนัก” โดย พิมาน แจ่มจรัส จัดพิมพ์โดยบริษัท สร้างสรรค์บุ๊คส์ จำกัด ๒๕๒๔
- “ทำเป็นธรรม” โดย ท่านผู้หญิงเกษมหลง สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
- “รักแรกมหาราช” โดย อูลีพระบาท จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์แสงดาว ๒๕๕๖
- Facebook Information Division of OHM โดยกองข่าว สำนักพระราชพิธีการ อาคารศาลาลูกขุนใน พระบรมมหาราชวัง Posted on ๑๔ February ๒๐๑๓